

SISTEMA PERIÒDIC I QUÍMICA 2N BATX

EXERCICIS

ALBA LÓPEZ VALENZUELA

TRADUCCIÓ: EDUARD CREMADES

1. Escribe las valencias iónicas más estables del Li ($Z = 3$), Ca ($Z = 20$), Al ($Z = 13$), Ne ($Z = 10$), N ($Z = 7$), C ($Z = 6$) i Fe ($Z = 26$).
2. ¿Cuál es el elemento iónico bivalente del cual té com a configuració: $[\text{Kr}] 4d^6$? Anomena dos elements amb propietats similars.
3. Els punts de fusió del clor (Cl_2) i del iode (I_2) són -101°C i 113.5°C , i els seus punts d'ebullició són -34.6°C i 184.4°C , respectivament. Amb aquestes dades estima el punt de fusió i el d'ebullició del brom (Br_2).
Solució: $T_f = 6.25^\circ\text{C}$; $T_{eb} = 74.9^\circ\text{C}$
4. Donats els següents elements: F, O, Mg i Na:
  - a) Escribe la seva configuració electrònica.
  - b) Escribe l'ió més estable de cada un d'ells.
  - c) Ordena'ls segons radi atòmic i segons radi iònic.
5. Donats els següents elements: Br, Ca, P, Rb i Zn. Ordena'ls segons radi atòmic i escribe l'ió més estable de cada un d'ells.
6. Col·loca els següents àtoms en ordre creixent de radi atòmic: P, Si i N. Utilitza la taula periòdica.
7. Ordena els següents elements pel seu radi atòmic: Ba, Cl, Si, O i K.
8. D'acord amb la posició a la taula periòdica, escull l'àtom que tingui major radi atòmic, en cadascuna de les següents parelles:
  - a) Na, Cs ; b) Be, Ba ; c) F, Br.
9. Ordena els següents elements segons el seu radi iònic: Ar, Cl^- , Ca^{2+} , K^+ .
10. Ordena els següents elements segons la seva mida: Li^+ , B^{3+} , Be^{2+} , O^{2-} , F^- .
11. Indica en cadascuna de les següents parelles, quina de les dues espècies és més gran: a) N^{3-} o F^- ; b) Mg^{2+} o Ca^{2+} ; c) Fe^{2+} o Fe^{3+} ; d) Cl o Cl^- ; e) Na o Na^+ ; f) O^{2-} o S^{2-} ; g) Au⁺ o Au³⁺.
12. Ordena els següents elements segons el seu potencial d'ionització: F, Mg, Ca i Cs.
13.
  - a) ¿Quin d'aquests àtoms hauria de tenir la primera energia d'ionització menor, l'oxigen o el sofre?
  - b) ¿Quin àtom hauria de tenir la segona energia d'ionització major, el Li o el Be?
14. La primera i segona energia d'ionització del K són 419 kJ/mol i 3052 kJ/mol , i les del Ca són 590 kJ/mol i 1145 kJ/mol . Compara els valors i comenta les diferències.
15. Dos àtoms tenen les següents configuracions electròniques: $1s^2 2s^2 2p^5$ i $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$. La primera energia d'ionització d'un és 2080 kJ/mol i la de l'altre 496 kJ/mol . Assigna cada valor a cadascuna de les configuracions i justifica la resposta.
16. De les següents parelles d'elements digues quin té major energia d'ionització raonant la resposta: Na-Cl; Te-S; P-S; Al-Mg.
17. Compara els següents elements: Rb, Sr, Ca i Ti respecte a les propietats següents: a) radi atòmic, b) potencial d'ionització.
18. **[Graus en Química i Enologia, UNEX]** Per què les energies d'ionització dels gasos He, Ne i Ar decreixen en incrementar-se el nombre atòmic? Assenyala la resposta correcta.
  - a) Existeix un major apantallament i els electrons de valència estan més lluny del nucli.
  - b) El radi atòmic és major encara que la càrrega nuclear sigui idèntica.
  - c) Perquè es tornen més inerts (menys reactius) en augmentar el nombre atòmic.
  - d) Aquesta premissa és falsa, les energies s'incrementen amb el nombre atòmic.
19. **[Graus en Química i Enologia, UNEX]** Les quatre primeres energies d'ionització del bor són 799 , 2420 , 3660 i $25\,000 \text{ kJ/mol}$. Construeix una gràfica amb aquests valors. Explica per què existeix un salt tan marcat entre el tercer i el quart potencial d'ionització.

20. Tres elements tenen com a nombres atòmics 19, 35 i 54:
- Escriu la seva configuració electrònica i indica el grup i període al qual pertanyen.
  - Quin té una major afinitat electrònica? I menor potencial d'ionització?
21. Explica per què la primera afinitat electrònica del sofre és -200 kJ/mol, però la segona afinitat electrònica és 649 kJ/mol.
22. Donades les següents configuracions electròniques: 1) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$; 2) $1s^2 2s^2 2p^5$; 3) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$; 4) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6$.
- Quins són els elements representatius?
  - Quin element té un major caràcter metàl·lic?
  - Quin és el més electronegatiu?
23. Respecte als elements de nombres atòmics 14, 35, 38 i 42, es demana: a) A quin grup i període pertanyen cadascun?; b) Indica els que tenen caràcter metàl·lic o no el tenen; c) Ordena'ls per electronegativitats creixents.
24. Quins dels àtoms i ions següents són isoelectrònics? Digues quins presenten caràcter magnètic i quins no: N^{3-} , Mg^{2+} , Cl^- , K^+ , Fe.
25. Ordena per ordre creixent de radi atòmic, energia d'ionització, electroafinitat i caràcter metàl·lic: Te, Bi, Sb.
26. Donats els elements amb $Z = 11, 14, 35, 38$ i 54 , contesta: a) Quins estats d'oxidació són els més freqüents per a cadascun? b) Quin és el més electronegatiu i el més electropositiu?
27. **[Grau en Ciència i Tecnologia dels Aliments, UNEX]** a) Escriu la configuració electrònica dels ions Cl^- ($Z = 17$) i K^+ ($Z = 19$).
- Raona quin dels dos ions tindrà un major radi atòmic.
  - Raona quin dels dos elements neutres tindrà una major energia d'ionització.
- ..... **SELECTIVITAT** .....
28. **[EBAU Extremadura 2020]** Els elements A, B, C i D tenen els nombres atòmics 19, 25, 31 i 35, respectivament.
- Per a cada element, escriu la seva configuració electrònica i indica el nombre d'electrons de l'últim nivell.
  - Indica el grup i nivell al qual pertanyen els quatre elements.
  - Justifica l'ordre creixent de radi atòmic i electronegativitat.
- Puntuació màxima per apartat: a) 0.80 punts; b) 0.40 punts; c) 0.80 punts*
29. **[EBAU Extremadura 2019]** Donades les següents configuracions electròniques:
- A) $1s^2 2s^1$; B) $1s^2 2s^2 2p^5$; C) $1s^2 2s^2 2p^7 3s^2 3p^4$; D) $1s^2 2s^2 2p^6 2d^2$; E) $1s^2 2p^6 3s^2 4s^1$.
- Indica, raonadament, quines configuracions són impossibles i quina representa un estat excitat.
  - De les configuracions possibles, indica el grup i nivell de l'element.
  - Per a les configuracions possibles, raona, quin serà l'ió més probable.
- Puntuació màxima per apartat: a) 1 punt; b) 0.75 punts; c) 0.75 punts*
30. **[EBAU Cantàbria 2020]** Donades les configuracions electròniques dels àtoms A: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$ i B: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1 3p^1$; explica cadascuna de les següents afirmacions i indica si alguna d'elles és falsa.
- [0,5 PUNTS] La configuració B correspon a un metall de transició.
  - [0,5 PUNTS] A i B són àtoms d'elements diferents.
  - [0,5 PUNTS] Per passar de la configuració A a la B es necessita subministrar energia.
  - [0,5 PUNTS] La configuració d'A correspon a un estat fonamental.